

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Després de la victòria ens sentirem orgullosos dels sacrificis realitzats per a poder-la assolir.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 258

ANY III — Mataró dijous 1 setembre 1938 — NUM. 654

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PSESSETES MES

De Londres a Berlín

Tota la Premsa remarca l'extraordinària activitat política i diplomàtica de Londres a propòsit del problema de Txecoslovàquia. I aquesta activitat s'exerceix principalment de cara a Berlín. Les informacions de lord Runciman i dels seus col·laboradors han fet veure al Govern anglès que la clau del problema no la té Henlein. Qui la té és Hitler.

En la present hora, tan confusa com amenaçadora, el símptoma més favorable el constitueixen les gestions britàniques prop d'Alemanya. Hom ha comprès, a Londres, que res no pot ésser resolt a Praga ni prop de Henlein, si Hitler no s'hi avé. Així desapareix la ficció d'un conflicte interior a Txecoslovàquia entre txecs i sudetes, i apareix oficialment el conflicte internacional entre Txecoslovàquia i Alemanya.

El perill no és avui el de Henlein. És el de Hitler. Els sudetes, que fins fa pocs anys s'havien entès força bé amb el Govern de Praga, no farien res—ni tan solament soroll—si no els atés el Reich. I si fessin alguna cosa, és a dir, si promoguessin greus desordres o intentessin revoltar-se, la República txecoslovaca dominaria fàcilment la situació. A no ésser—i ací hi ha el punt delicat—que el Reich els ajudés materialment o—diguem-ho més clar—militarment.

Tot fa creure que, donant per fi un pas en ferm més enllà del discurs de John Simon, Londres farà a Berlín una gestió directa i categòrica en el sentit de convèncer Hitler que un cop violent contra Txecoslovàquia portaria una conflagració general, a la qual Anglaterra no podria sostreure's. Una gestió d'aquesta naturalesa és, a hores d'ara, l'únic mitjà de deturar el cop en projecte.

Un conjunt de mesures adoptades

recentment pel Govern britànic tenen el caràcter de preparatius o precaucions de guerra. Unes falses mesures, en les presents circumstàncies, representen ja una accentuació de l'advertiment de Chamberlain, repetit per Simon. Si ve tot seguit l'esperada gestió de Londres a Berlín i té el caràcter enèrgic que el moment reclama, la Gran Bretanya haurà complert llur deure, baldament sigui amb un lamentable i nociu retard.

Gran activitat a Londres. Gran emoció a París. Gran expectació al món. Amb tot, creiem que el paper de Moscou és de primer ordre davant certes eventualitats bèl·liques.

En efecte: en la fase inicial de la guerra, cas que vingués l'esclat temut, els txecs no podrien ésser salvats per Anglaterra amb totes les seves flotes, ni per França amb tots els seus exèrcits. Haurien d'ésser salvats per la U.R.S.S., sobretot amb l'acció aèria.

Es evident que aquesta perspectiva dona a la força militar de la U.R.S.S. una col·locació molt alta. Ho saben a Londres, i a París, i no cal dir a Praga. I ho saben a Berlín millor que enlloc. Els alemanys, en hebre se les amb la Rússia soviètica essent aquesta aliada aliada activa de França i de Anglaterra, entaularien la lluita en les condicions pitjors per a ells.

L'actitud de Moscou aconsella a Hitler de restar quiet. Si de l'actitud de Londres es desprèn el mateix consell, la pau general encara podrà ésser salvada. És l'hora que Anglaterra adopti en la qüestió de Txecoslovàquia aquell lema que, en una anterior etapa de govern, va enunciar per a la política del Gabinet Daladier: *Vite et fort*. Cal procedir de pressa i enèrgicament.

A. ROVIRA I VIRGILI

Comentari anglès als darrers fets de la nostra lluita

El «Manchester Guardian» dedica ahir un dels seus editorials a fer una recapitulació i comentari dels últims esdeveniments de la guerra a Espanya.

Referint-se a l'operació de les forces republicanes a l'Ebre diu que pel cap baix han tingut l'efecte d'obligar Franco a abandonar el seu moviment vers Sagunt i València.

I afegeix: «Franco hi hagué de portar sis divisions per a contenir l'avanç governamental.»

«El 9 d'agost—continua el corresponçal del «Times» a Saragossa quarter general dels rebels—anunciava que Franco estava aplegant les forces per llançar les sobre els republicans al sector de Gandesa. Han passat tres setmanes, i els republicans segueixen lluitant furiosament a la marge dreta de l'Ebre. Atacats per un enemic equipat extraordinàriament amb canons i força tancs, fustigats incessantment per una aviació superior, han resistit.

Com diu un corresponçal de guerra, la metralladora està reconquistant la seva antiga supremacia, i el cert és que qualsevulla que sigui les pèrdues dels republicans, les de Franco han hagut d'ésser més grans degut al fet que els republicans han estat a la defensiva la major part del temps.

Li ha estat impossible a Franco continuar el seu avanç vers Sagunt, i no el podrà reprendre mentre no hagi rebutjat els republicans a l'altra vora de l'Ebre, per tal d'assegurar així la seva reraguarda.

Al sud oest Franco havia realitzat una nova ofensiva, que avançava vers la possessió de les mines de mercuri d'Almadén, mines que, com es diu eren destijades per Itàlia i Alemanya per a cobrar-se els serveis prestats. El perill per als republicans era seriós, però l'han deturat i fins han passat a la contraofensiva.

En tota aquesta llarga sèrie d'atacs i contraatacs, el resultat més important és que l'avanç de Franco cap a València ha estat deturat i que el cabdill rebel no ha pogut recobrar la seva llibertat de moviments, i que en cas que els recobrés, el camí cap a València li seria molt més difícil que abans. Res no ens pot evidenciar la seva dependència de l'ajut estranger com la lluita d'aquests dies darrers. No és tant pel nombre de tropes italianes, encara que Franco les necessita i per cert que estan actuant de manera molt activa. El principal és que, a pesar de la gran quantitat d'armament facilitat per Itàlia, i a pesar del gran nombre d'avions italians i alemanys no ha pogut sostenir la seva ofensiva primordial.

Si no fos per l'ajut estranger, és evident que aniria a grans passes cap a baix i que el Govern podria portar a cap un avanç victoriós.»

Bòria avall

Així s'anomena un quadre del pintor barceloní Galofra Oller que recorda el bàrbar cosum d'assotar els reus en passar pel carrer d'aquest nom el qual encara existeix actualment. Si temps enllà la Justícia emprava aquest càstig que consistia en un nombre d'assots que solia mesurar-se de cent en cent, per exemple: dos, tres i així seguia. El delinqüent era passejat pels carrers de Barcelona, des de la presó llavors instal·lada pels voltants de la Diputació Provincial, avui Generalitat, i seguia un curs fixat i sempre igual. Durant el seu curs i cada cantonada el butxí li ventava un nombre d'assots igual als cents a que se l'havia condemnat.

El sentit i el concepte de la correcció dels delictes han variat molt a través del temps i sobretot modernament ha pres un sentit d'humanisme que no tenia en el temps vells.

I actualment, quants i quants són els delinqüents que també són mereixedors que els passegin Bòria avall. Molt sovint en la premsa llegim que s'han descobert grans amagatalls de quèviures i articles per a ús personal. I no fa gaires dies que a la nostra ciutat es descobrí una banda de quinzenaris; i a veure com es comportarà la Justícia amb aquests lladres que roben el que molts els costa llurs suors del front.

Temps ençà s'han tolerat emprant hi massa llibertat entre intercanvistes, especuladors, trotsquistes i també bona part mainada que es dedica a saquejar les vinyes dels voltants de la nostra ciutat.

Bòria avall, si, però aquí a Mataró podrien efectuar ho, posem per exemple, Riera avall, començant de la presó i acabant a la plaça de la Llibertat. Perquè ja n'estem cansats que amb l'excusa de la guerra hi hagin desaprensius que se'n burlin de la Justícia.

JOAN JULIÀ CUADRAS

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publica, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, signi complimentat l'espert i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvi de Mataró.

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sortej efectuat el dia 31, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 665.

Els números premiats amb tres pessetes són: 065, 165, 265, 365, 465, 565, 765, 865, 965.

LES ACTUACIONS A NOSTRA CIUTAT DE LA SECCIÓ DE TEATRE DE CAMPANYA DE LA 31 DIVISIÓ. — En els jardins de la Clínica Militar número 14 i en obsequi als malalts i ferits de la mateixa, la Secció de Teatre de Campaña de la 31 Divisió, va oferir los a la tarda d'ahir una simpàtica festa literària musical que constituí un excel·lent èxit per l'art i gust que demostraren en llur treball artístic quants hi prengueren part.

Començà l'acte, que es veié força concorregut, amb un breu parlament a càrrec del director del Teatre de Campaña de la 31 Divisió, Elisard Salaquí; posà de relleu l'obra que

Llegiu LLIBERTAT

porta a cap la Secció, compartint la defensa de la Pàtria amb el culte a l'art.

A continuació l'orquestra de Jazz de dita Divisió, integrada pels professors Gonzalez Juan, violinista (director), Josep Casas, pianista; Josep Rodon, trompeta; Alfons Corbella, saxofon; Francesc Casulleras, trombó de vares; Joan Costa, Jazz, i Almonacid, banjo, interpretaren magníficament «La Majorana» (pasdoble); Albiol, excèntric parodista; el baríton Joan Agullar, interpretà acompanyat d'orquestra fragments de «La del Manojos de Rosas» i «Katiuska». El rapso de Josep Reniu, declamà «Defensa de Madrid» i «Romanza de la madre que supo llorar». Causà admirable efecte essent-ne molt celebrat l'inspirat bocet teatral «Torredongil» interpretat pels soldats Lluís Rodó, Josep Reniu i Napoleó Casanovas, el que va valguer los-hi unànims aplaudiments.

L'orquestra de Jazz transformada en típica Argentina, esplèndidament executà una selecció de «Tangos i xacarreres» i «Sant Lluís Blues», essent-ne força aplaudida.

El milicià de la Cultura de la Clínica senyor Palladino, pronuncià unes paraules de gratitud i felicitació per a tots els que havien pres part en la festa.

—A càrrec dels mateixos elements a la nit a la sala de festes de la Societat Iris i a benefici de l'adquisició de robes per a hivern pels combatents de dita Divisió una atractiva vetllada, en la qual hi prengué part obtenint un bon èxit l'orquestra de Jazz. L'excèntric parodista «Alibol», amb el seu divertit repertori fou molt aplaudit. El baríton Joan Agullà fou objecte de molts aplaudiments, així com l'orquestra de jazz convertida en orquestra típica argentina. Josep Reniu recità admirablement una sentimental poesia dedicada a la festa.

Els concertistes González Juan, violinista i Director de l'Orquestra, i Josep Casas, pianista, escoltaren fortes ovacions en les composicions executades. Els clowns Senders and Macovi, estigueren encertats en el seu treball.

La «Trilogia Espanya en Guerra», amb encertades il·lustracions musicals i sota la direcció del seu autor Ellsard Sala, fou molt elogiada per l'encert i inspiració veritables estampes de guerra, que impressionaren. Prengueren part en la representació amb gran sentiment i gust els rapsoes Napoleó Casanovas, Lluís Rodó i Josep Reniu, que compartiren amb l'autor els aplaudiments de la nombrosa concurrència, acabant-se tan simpàtica vetllada amb l'execució dels Himnes a l'Exèrcit Popular i a la 31 Divisió.

Abans de començar la festa el Director del Teatre de Campanya, E. Sala, pronuncià breus paraules gloriant-ne l'obra cultural que realitzen, fingué bons elogis pel conjunt d'artistes que integren l'Agrupament acabant amb frases del més exaltat patriotisme i de fé republicana.

La concurrència sortí ben satisfeta de la festa.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, pe-

rò, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria-Regidoria
de Finances i Proveïments
AVIS

Demà divendres, dia 2 de setembre, es repartirà carn de VEDELLA, prèvia la presentació dels certificats mèdics en aquesta Conselleria Regidoria.

Mataró, 1 de setembre del 1938.—El Conseller Regidor, *Josep Calvet*.

INSTITUT DE SEGON ENSENYAMENT.—Es posa a coneixement

dels alumnes d'aquest Centre que vulguin sol·licitar Beca que s'ha obert el termini que comprèn de l'1 al 30 de setembre.

Mataró, 31 d'agost del 1938.—El Comissari Director, *M. Celma*.

—Des d'aquesta data fins el dia 10 del corrent mes de setembre quedaran obertes en aquest Institut les matrícules d'ingrés i d'assignatures d'ensenyament lliure.

Mataró, 1 de setembre del 1938.—El Comissari Director, *M. Celma*.

—OXIGENANTE DE CARBONES, producte Científico-Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc.,

etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

AJUNTAMENT DE MATARÓ.—**GOVERNACIÓ I ASSISTÈNCIA SOCIAL.**—*Avis a la refugiada Enriqueta Berros Sanchez.*—Es prega a la refugiada Enriqueta Berros Sanchez, el domicili de la qual s'ignora, que passi per aquesta Conselleria (F. Laiet, 5), per tal d'assabentar-la d'un assumpte que li interessa.

Mataró, 1 de setembre del 1938.—El Conseller Regidor de Governació i Assistència Social, *Josep Serra*.

—*Avis als familiars del soldat Jaume Dalmau Turon.*—Els familiars del soldat Jaume Dalmau Turon, són pregats de passar per les oficines d'aquesta Conselleria (F. Laiet, 5), a l'objecte d'assabentar-los d'un assumpte que els interessa.

Mataró, 1 de setembre del 1938.—El Conseller Regidor de Governació i Assistència Social, *Josep Serra*.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DEL CENTRE.—Al sector de la carretera d'Extremadura foren volades sis mines pròpies, les quals causaren fort estrall als rengles enemics.

La matinalada passada, les forces espanyoles rebutjaren un cop de mà a la Cuesta de las Perdices, i l'enemic, que intentava apoderar-se de la nostra primera línia, sofrí moltes baixes vistes.

ALTRES FRONTS.—Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

En combat aeri sobre el front d'Extremadura, els nostres caces aterren el dia 28 un «Fiat», el qual caigué al S. E. de Cabeza del Buey.

Ahir, una de les nostres esquadres entaulà combat amb sis trimotors «Junker», cinc bimotors «Dornier» i doze «Fiat», els quals bombardejaven uns cims al S. O. de Cabeza del Buey. Un «Dornier» i un «Fiat» foren aterrats; tots els avions republicans tornaren sense res de nou.

Notes de la Generalitat

Aquest matí ha estat a la Generalitat amb el propòsit de visitar el President l'ambaixador d'Espanya a París, senyor Marcel·lí Pascua; per estar absent el senyor Companys ha deixat targeta.

També ha estat a la Generalitat el Ministre d'Estat i l'Oficial Major del Parlament, senyor Cuevas.—Fabra.

Notes del Parlament

El President de les Corts, senyor Marín Barrio, ha rebut entre altres visites la del Comitè Executiu d'Unió Republicana.—Fabra.

Els acaparadors

La policia seguint la campanya contra els acaparadors, ha detingut Enric Soriano, i en la casa on vivia al carrer de Ballén i en el domicili d'un soci seu que viu a Premià, ha estat trobada una importantíssima quantitat de gèneres.

Entre el material incautat per la policia hi figura 2.210 dotzenes de m.

ges de seda, 38.000 parells de mitjons de seda i molts altres gèneres.

En el domicili de Ignasi Roig Torruella, Bruch, 111, també han estat trobades alguns centenars de peces de robes de diferents classes.—Fabra.

Felicitació

Els funcionaris de la Conselleria d'Obres Públiques han visitat al Conseller senyor Serra Pàmies per demanar-li que en nom de tots els funcionaris de la Conselleria sigui tramesa una felicitació al comandant, comissari i tripulació del destructor «José Luis Díez», per la valenta gesta acomplerta.—Fabra.

Els menjadors per a infants

El Conseller d'Economia senyor Comorera, segueix rebent gran nombre de donatius de batallons, entitats i particulars amb desig al sosteniment dels menjadors infantils.—Fabra.

Estranger

Una resposta de Chamberlain que no convenç a més de set-cents intel·lectuals britànics

LONDRES.—Ha estat dirigida a sir Neville Chamberlain una petició signada per més de 700 escriptors, artistes i músics anglesos, demanant que es restituïxi al Govern de la República espanyola el dret a proveir-se lliurement d'armes defensives.

Chamberlain ha contestat que el pla del Comitè de no-intervenció restitueix el millor mitjà per a salvaguardar la pau d'Europa.

Els organitzadors de la dita demanda han enviat una nova carta al primer ministre preguntant-li que torni a estudiar la qüestió.—Fabra.

Els comunistes francesos protesten

PARIS.—El Comitè del Partit Comunista s'ha reunit aquest matí.

El líder Duclos en el seu discurs afirmat que els obrers eren coaccionats i ha qualificat els darrers decrets aprovats d'il·legals.—Fabra.

El problema sudeta

BERLIN.—L'anunciada entrevista entre l'ambaixador d'Anglaterra i Hitler no s'ha celebrat encara ni es té de moment coneixement si arribarà a celebrar-se.

Hom dona extraordinària importància a l'entrevista que celebraren Mr. Enderson i el ministre d'Afers Exteriors del Reich.

En els cercles responsables es dona com a probable la mediació dels Estats de l'Europa Central per tal de cercar una solució pacífica a la qüestió sudeta. S'afirma que Itàlia afavoreix tot intent en aquest sentit.—Fabra.

De l'Extrem Orient

MOSCÚ.—Són desmentits els rumors sobre un canvi de comandament de l'exèrcit de la U.R.R.S. a l'Extrem Orient.

L'ambaixador del Japó s'ha entrevistat amb el comissari d'Afers Estrangers per tal de tractar de la fixació de la frontera. Hom no ha determinat encara el document que ha de servir de base per a la delimitació.—Fabra.

Sicília contra Mussolini

PALERM.—Fins ara no hem tingut notícia d'una manifestació popular que ha tingut lloc a Mazara del Gallo, petita ciutat de la província de Trapani, a Sicília. El 9 d'agost, 3.000 persones aproximadament, homes i dones, es reuniren al pati del seminari episcopal i organitzaren una processó; portaven grans creus blanques de fusta sobre les quals es llegia: «Visca el Papal», «Visca l'Església Catòlica».

Hostal Bonaventura Durruti

esplèndid servei de coberts i a la carta
Gran saló per a Banquets i Festes
Habitacions amb aigua corrent
i quartos de bany
Garatge en el mateix Hotel

R. Durruti, 1 Pàrmi Galan, 377 Tèl·l·fon 128

Per braguers, faixes, mitges, aparells ortopèdics i demés

Preus reduïts

Casa Català

F. Galan, 322 Mataró

IMPREMTA MINERVA.—MATARÓ

Dr. R. Perpinyà - Oculista

AJUDANT DEL DOCTOR LAPERSONE DE PARIS

MATARÓ BARCELONA
B. Durruti (St. Agustí), 55 Provença, 185, 1.º, 2.º entre Aribau i Universitat
Dissabtes, de 9 a 1 De 4 a 7 tardes
TELEFON 72554

Es venen

dos llits de metall daurat, amb barana, i el mobiliari d'un despatx. Tot en perfecte estat.

Raó: Xalet de l'Hotel Solé, Argenton.